Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 52. Braşov, Mercurĭ, 6 (18) Martie 1896.

Jocul de cărţĭ în casine.

Casinele, carĭ după firea lor ar trebui sĕ fiă tot atâtea centre de cultură, unde sĕ se cultive bunele moravurĭ şi sĕ se nobiliteze viéţa socială, au început sĕ degenereze în mare parte la nisce conventicule de cartoforĭ, unde se ruinéză avere şi sănĕtate, se pierde timp preţios, se cultivă patimele si se pricinuesce nenorocirea familiilor.

Acéstă constatare o fac aḑĭ aprópe tóte foile unguresci din Budapesta, carĭ din incidentul casului întêmplat de curênd cu un nepot al ministrului unguresc de comerciu, despre care vorbim mai jos, publică articulĭ lungĭ de fond, în carĭ se vĕd nevoite a constata, că demoralisaţia a prins rădĕcinĭ afunde în tóte stratele societăţii unguresci, ér patima jocului de cărţĭ în special a luat dimensiunĭ îngrijitóre.

Intr'un loc audĭ, că cineva a defraudat pentru ca sĕ-şĭ plătéscă datoria făcută în cărţĭ, într'alt loc te pomenescĭ, că cineva se sinucide pentru-că şĭ-a pierdut averea în cărţĭ; al treilea e timbrat ca om de nimic pentru-că n'a corĕspuns îndatoririlor „cavalerescĭ" ale societăţii cartofore. Câte atacurĭ, animosităţĭ, iritaţiunĭ; câte învrăjbirĭ, certe şi supĕrărĭ nu se întêmplă óre la cărţĭ în fiă-care ḑi? Şi cu tóte cestea ce vedem?

Vedem, că jocul de cărţĭ a devenit astăḑĭ la modă, pe care nu se genéză a-o practica în public si fără nicĭ o genă chiar dintre cei mai aleşĭ membri ai societăţii, carĭ prin inteligenţa, etatea şi posiţia lor ar fi chiămaţĭ de-a premerge cu bune esemple tinerimei şi de-a fi propovĕduitorii moralei în societate.

Ca tóte patimele rele, aşa şi patima jocului de cărţĭ s'a deslănţuit mai întâiŭ în capitale, de-acolo s'a revĕrsat peste oraşele din provinciă şi la urmă a ajuns până şi în bordeele ţĕrănescĭ.

Dureros este, că acéstă bólă molipsitóre se propagă în societate chiar şi prin intermediul casinelor, pe carĭ unii dintre cei ce il cercetéză s'au obicinuit a-le considera ca pe nisce cluburĭ anume înfiinţate pentru jocul de cărţĭ. Venitul cel mai mare al multor casine îl formézâ cărţile, ba încă înainte de-a înfiinţa o casină, întemeiătorii ei au în vedere venitul din cărţĭ, la care contéză ca la un principal isvor de venit pentru acoperirea cheltuelilor de întreţinere a respectivei casine.

Aşa se cultivă patima jocului de cărţĭ în societate. Casinele au devenit un adăpost public al acestei bóle molipsitóre, aşa că mulţĭ dintre acei, carĭ ar dori sĕ găsécă în casină un moment de recreaţiă folositóre, nu-l află; c conversaţiă de dai Dómne nu aude; o vorbă mai cum se cade n'are cu cine schimba, căcĭ ómenii, a căror societate o caută ei, sunt înşiraţĭ la masa verde, unde într'un rĕsuflet şi cu încordare îmblătesc la cele 32 de „biblii" ale lor, aşa că din lipsa de societate, séu trebue sĕ-ţĭ iai pălăria şi sĕ părăsescĭ casina, séu sĕ te apucĭ de „*chibiţat*", care pentru cei „neînvĕţaţi" constitue o minunată scólă pentru a-şĭ însuşi acéstă patimă, introducêndu-se şi ei în cunóscerea acestei *meserii*.

Décă pentru Ungurĭ, cum constată astăḑĭ foile unguresci, acéstă bólă constitue un pericul, póte pentru-că ei sunt în general mai accesibilĭ pentru patimĭ şi estravaganţe, apoi cu atât mai vîrtos noi trebue sĕ dăm atenţiune acestei bóle, atât de încuibate în capitalele marĭ, şi sĕ căutăm a feri de ea societăţile nóstre românescĭ.

Avem puţine puterĭ cu o inteligenţă superióră; aceste puţine, câte le avem, sunt şi ele fórte apăsate de greua luptă pentru susţinerea propriă, ér puţinele óre libere, de carĭ mai pot dispune, sunt reclamate de nenumĕratele trebuinţe ale causelor nóstre publice şi naţionale, a căror conducere este în mâna lor.

In astfel de împrejurărĭ, pot Ungurii sĕ-şĭ permită luxul, de-a risipi timp şi avere cu jocul de cărţĭ, căcĭ ei şi numai ei sunt aḑĭ fiiĭ rĕsfăţaţĭ ai statului, dér nu este ertat sĕ-şĭ permită acest lux fruntaşii societăţii nóstre dela oraşe, ca şi dela sate, căcĭ pe umerii lor zac mulţime de datorinţe marĭ şi sfinte, faţă de causele nóstre publice, carĭ sunt avisate esclusiv la îngrijirea lor şi carĭ nu le dau şi nu este ertat sĕ le dea rĕgaz pentru astfel de perderĭ de timp.

Casinele românescĭ, puţine, câte le avem, trebue sĕ fiă scutite de acele obiceiurĭ scandalóse şi desastruóse, ce le vedem în casinele sburdalnicilor corifei de prin Budapesta, căcĭ pentru noi ele sunt în multe casurĭ aprópe singurele centre ale vieţei nóstre sociale şi culturale, de unde are sĕ se dea avênt la tóte pornirile nóstre bune.

Jocul de cărţĭ este însĕ o plagă, care suprimă avêntul nobil al societăţii şi împedecă activitatea acesteia. De aceea noi nu trebue sĕ aşteptăm până se vor aduce legĭ pentru restrîngerea jocului de cărţĭ, cum proiectéză anumiţĭ membri ai parlamentului ungar, ci trebue sĕ ferim de timpuriu societăţile nóstre de acéstă patimă, mai ales însĕ sĕ ferim casinele, căcĭ ele au o chiămare înaltă şi mult folositóre în mijlocul nostru.

CRONICA POLITICĂ.

— 5 (17) Martie.

O scire telegrafică din Bucurescĭ, spune, că în şedinţa dela 14 Martie, Senatul român a făcut o manifestaţiune pentru regele Italiei Umberto. Mai mulţĭ senatorĭ au făcut propunerea, ca din incidentul onomasticei regelui italian, membri Senatului sĕ manifesteze prin ridicare. Ministrul preşedinte Sturdza s'a alăturat şi el la acéstă propunere ḑicênd, că România îşĭ va aduce tot-déuna cu recunoscinţă aminte de marile servicii, ce le-a făcut *Victor Emanuel* causei române şi de bună-voinţa, ce Italia a manifestat tot-déuna faţă de România. Senatorii s'au ridicat din locurile lor şi au strigat: „Trăéscă Italia! Trăéscă regele Umberto!"

*

„*Epoca*" din Bucurescĭ publică o corespondenţă din Tulcea, arătând **tendinţele Bulgarilor faţă de Dobrogea,** provincia lui Mircea cel mare, care s'a încorporat României după ultimul rĕsboiu. La epocĭ memorabile pentru Bulgarĭ, ḑice corespondenţa, cetăţenii românĭ din Tulcea de origine bulgară au adresat prinţului şi guvernului bulgar o telegramă de felicitare, esprimându-şĭ devotamentul întocmai ca nisce bunĭ supuşĭ. Cu ocasia convertirei prinţului Boris, comitetul bulgar din Tulcea a făcut sĕ se oficieze un Te Deum, asistând poporaţiunea bulgară şi la care au invitat şi clerul român de la catedrală. După serviciul divin s'a dat un banchet, la care supuşii românĭ au golit pahare în sănĕtatea prinţului Boris şi a guvernului bulgar. Atuncĭ un preot român, scandalisat luà cuvêntul, încercênd sĕ protesteze, dér numai decât unul din profesorii dela gimnasiul bulgăresc a impus tăcere preotului român, declarând în auḑul tuturora, că Bulgarii păstréză Românilor cele mai bune sentimente şi aştéptă inpacienţĭ, ca Românii sĕ revindece o provincie astăḑĭ supusă puterei străine, pentru-ca şi ei (Bulgarii) *sĕ revindece Dobrogea*. Corespondentul „Epocei" se adreséză apoi către ministrul-preşedinte Sturdza întrebându-l, décă socotesce d-sa, că Românii Ardelenĭ pe carĭ i-a expulsat când era la putere, ca aḑĭ, au comis un act mai grav decât profesorul bulgar, care provócă la irredentism pe Bulgarii supuşĭ statului român?

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Mania de-a scrie.

De *A. Lowenstein.*

Fotografia, telegrafia, stenografia sunt copiiĭ cei mai însemnaţĭ ai timpului nostru. La aceştia mai sunt a se adauge — *polygrafia*, căcĭ stăm aḑĭ sub domnia unui polygrafinism neînvingibil.

Bóla epidemică a timpului e mania de a scrie. Tot cel ce scie scrie — scrie; şi acela, care n'a sciut scrie nicĭ-odată, încă scrie. Durere, nu-i mai nicĭ un secret, că pe câmpul literaturei pasc şi boi. Precum odată dam tot de soldaţĭ, aḑĭ dăm tot de literaţĭ; vorba celuia: de vrei sĕ dai în într'un câne, nimerescĭ un scriitor. Nu scriem, pentru că am avé chiămarea de a scrie, ci pentru-că nu avem altă chiămare, altă aplicare. Cel ce şi-a greşit chiămarea antropologică, trece în céta *dobitocelor purtătóre de pene*.

Până acum scrisul era monopolul celor aleşĭ, ei constituiau o corporaţiune, o castă, în care nu era iertat sĕ între vr'un profan. Acum însĕ păretele despărţitor a căḑut şi fiă-care creer crede a avea nu numai dreptul, ci şi datorinţa de a-şĭ espropria cugetele sale în folosul contimpuranilor şi a posterităţii.

„*Non multa, sed multum*" era parola vechilor Romanĭ. Aḑĭ parola profesiunei de autor e întórsă: „*Non multum, sed multa*". Mai 'nainte scriau puţinĭ însĕ mult, acum scriu mulţĭ, dér — puţin. Sunt mai mult icóne momentane ale fotografiei literare.

Mai de mult era scrisul o afacere literară en detail, acum e o afacere zelósă en gros, — e vaporul modern, cu care se fabrică, deşi fabricatul de multe-orĭ represintă numai o forţă de cal. Articulĭ, ḑiare, broşurĭ, cărţĭ etc., cresc ca bureţii în agrul literar, care însĕ de multe-orĭ se preface cu grăbire într'un cimiter.

Aşa e cerul literar: plin de sóre şi de stele marĭ şi micĭ, carĭ lasă sĕ lumineze lumina lor, deşi analisa spectrală critică va puté descoperi în ele mai multe pete, decât sare şi piper. Sunt destui ómenĭ, literaţĭ şi neliteraţĭ, carĭ consideră scrisul — pare că ar fi o *căsĕtoriă civilă* — nu numai ca un lucru facultativ, ci chiar obligator. *Facultas docendi* s'a înlocuit cu *facultas scribendi*.

Precum sciinţa, aşa şi arta, trimite din florăria ei frunḑe şi fructe la esposiţia literară, şi mai mult trimete încă *belletristica*, care însĕ e mai puţin *belle*, decât *tristă*.

Mai în tot omul maiorean e încuibat un autor mic. Nu se nasce spre a fi autor, ci este de-a dreptul născut autor. Fiă-care om, ce are gimnasiul la spate şi viéţa în faţă, se ţine îndreptăţit a-şĭ descărca inima, a construi gândurile şi simţĕmintele sale classice în poesii de trei şi de patru picióre şi a-şĭ face petrecere confidenţială cu musele. Mai fiă-care bărbat cu ceva carte, neeschiḑênd nicĭ chiar femeile, îşĭ are poeticul sĕu cal de călărit, pe care îl nutresce, îl neteḑesce şi din când în când îl scóte la aer liber.

Iubirea şi vinul,
Seninul,
Curagiul, buneţa,
Juneţa,
Róua dimineţii,
Muschiul şi bureţii,
Asurul primăverii,
Muscuţele verii,
Rosa şi isvorul,
Plânsul şi amorul,
Priveghitóre şi graur,
Scóte pe Pegasus din staur.

Ce scurt de vedere a fost tatăl Horaţiu, când a formulat axioma: *Nonum deditur in anum*, de-a ţiné adecă un manuscript nouĕ anĭ în cutia mesei şi a-l lăsa sĕ se cócă încet-încet sub mâna pilei. Astăḑĭ nimenĭ nu mai ţine la sine pe fiiul sĕu cel mai iubit şi desmierdat nouĕ anĭ, ba nicĭ nouĕ lunĭ; fórte puţinĭ sunt, carĭ îl ţin nouĕ sĕptĕmânĭ, că dóră ce vreţĭ? nouĕ sĕptĕmânĭ, nouĕ ḑile chiar sunt mai totdéuna de ajuns spre a scrie un roman de trei tomurĭ, ér pe acest fĕt ideal, adesea însĕ fără idei îmbrăcat în vestmintele lui tipice séu stereotipe, a'l şi scóte numai decât în lumea mare.

(Va urma.)

Situaţia din **Africa** este de fapt forte interesantă. Englesii se pregătesc la o expediţiune în Sudan, Italienii se târguesc cu Menelik asupra păcei, şi încă în mod serios. In scurt timp se va sci, ce e cu Africa, mai ales, că diplomaţia încă se ocupă serios cu acéstă cestiune. O telegramă din Viena spune, că ambasadorul italian de-acolo, contele *Nigra* a plecat la Roma chiamat de ministrul sĕu de esterne. La 14 Martie el a avut o lungă convorbire cu contele *Goluchowski*, care tocmai se reîntorsese dela Berlin. Despre tratativele de pace cu Menelik „*Corriere dela Sera*“ dice, că cel puţin de-ocamdată nu se va mai face în Africa nicĭ o acţiune belică, fiind-că se crede într'o apropiată pace. Cu tóte acestea oficiósele italiane declară de nebasată scirea din Paris, că Italienii ar fi evacuat Asmara şi s'ar fi retras în Massauah.

Cestiunea Macedoniei.

Sub titlul acesta „*Ziua*“ de Duminecă scrie:

Cestiunea Macedoniei a revenit în discuţie şi de astă dată cu mai multă furie, ca în totdéuna. Trebue sĕ recunóscem, că la noi în ţéră, nicĭ o cestiune orĭ-cât de gravă ar fi, nu pasionéză lumea, décă ea nu dă nascere unui conflict cu guvernul.

Sunt anĭ de dile de când se vorbesce prin presă de isprăvile lui Mărgărit şi nimic din cele ce se publică adĭ nu este nou. Intrigile inspectorului au început sĕ fiă date pe faţă dela 1882, de când a închis gimnasiul din Bitolia. De atuncĭ se întorc, în fiă-care an în ţéră şi reclamă ministrului instrucţiunei contra lui Mărgărit, profesorii din Macedonia. Cercetaţĭ archivele ministeriului instrucţiei şi veţĭ vedé, că sunt dosare întregĭ de petiţii şi memorii.

Mărgărit însĕ a sciut în totdéuna sĕ înlăture anchetele, sĕ domoléscă pe miniştri şi sĕ-i asigure, că el e apostolul românismului şi că acei carĭ reclamă în contra lui sunt trădătorĭ ai causei naţionale.

Când se îngroşau lucrurile şi mai mult, trimetea o telegramă prin care anunţă ca: numai graţiă provedinţei a scăpat de glonţele unui ucigaş!

Situaţiile acestea teatrale au avut de multe-orĭ efect. Şi ele au permis lui Mărgărit sĕ calomnieze pe cei mai bunĭ Românĭ şi câte-odată chiar sĕ-i presinte ca criminalĭ în faţa autorităţilor turcescĭ. Nu unul, nu doi dintre conducĕtorii Românilor macedonenĭ au fost vîrîţĭ în temniţe din causa intrigilor lui Mărgărit.

Şi décă tótă lupta lui Mărgărit nu ar avé ca resultat — în rĕu — pentru cestiunea Macedoniei decât mâncarea subvenţiei, ce i-se dă pentru întreţinerea şcólelor, lucrul nu ar fi de o aşa mare gravitate. Dér e ceva şi mai grav. Mărgărit prin atitudinea lui în loc sĕ apropie pe Românii macedonenĭ de România, i-a indepărtat, şi sĕ fim singurĭ, că în faţa unor complicaţii seriόse în Macedonia noi vom fi desarmaţĭ faţă de Bulgarĭ.

Românii deşi inamicĭ ai Bulgarilor şi Grecilor, cu tóte că îşĭ dau perfect de bine séma carĭ sunt interesele lor, nu vor puté sĕ opue o resistenţă seriósă pentru-că în loc sĕ fiă uniţĭ ei sunt desbinaţĭ.

Bulgarii luptă în Macedonia mult mai de curênd ca noi, cu tóte acestea ei sunt în stare sĕ facă manifestaţii marĭ şi seriόse în interesul causei lor. Pentru ce? Pentru că Stambulov nu a dat în Macedonia situaţia unui singur om şi încă şi acele incorect, el a trimes acolo ca profesorĭ, pe cei mai încercaţĭ şi mai înfocaţĭ patrioţĭ.

Toţĭ revoluţionarii, toţĭ acei carĭ comploţau, trebuiau sĕ alégă între arest şi profesoral în Macedonia. Ómenii aceştia din firea lor ómenĭ de luptă, când n'au mai putut sĕ lupte în contra lui Stambulov, s'au pus sĕ lupte pentru deşteptarea simţului naţional la Bulgarii din Macedonia.

Bulgarii au fost capabilĭ sĕ facă în Macedonia o mişcare cu arma, noi nu putem face nicĭ un fel de manifestaţiă, pentru-că în contra voinţei unui popor întreg guvernul impune pe Mărgărit.

Prigonirea pentru subscrierea „Manifestului.“

„*Tribuna*“ de adĭ publica *procesul* verbal şi *sentinţa*, ce s'au luat şi pronunţat la căpitănatul de poliţie a Sibiiului contra d-lui Dr. Ioan *Raţiu*, pentru pretinsa călcare a ordinaţiunei ministeriale din Iunie 1894.

La *procesul verbal* Dr. I. Raţiu a declarat următórele:

Recunosc, că am subscris Manifestul apărut în nrul 27 al „Tribunei“ din 16 l. c. şi că am dispus publicarea aceluia, după-ce proiectul împreună cu o comitivă îl trimisesem înainte de publicare spre cetire şi subscriere şi celorlalţĭ membri ai comitetului central esecutiv osândiţĭ în procesul Memorandului şi pe urmă graţiaţĭ.

Protestez însĕ în contra voinţei de a căuta şi a considera o călcare a ordinaţiunii ministerului de interne din 16 Iunie 1894 nr. 321 res., căcĭ în sensul ordinaţiunii citate este numai deocamdată sistată activitatea partidului naţional român, dér comitetul central esecutiv nu este disolvat, ba după părerea mea acest comitet trebue sĕ lucreze şi esiste mai departe, pentru-ca bună-óră sĕ ducă în deplinire organisaţiunea cerută de înaltul minister reg. de interne pe basa unor statute încuviinţânde şi ca sĕ creeze astfel aşa numita basă legală pentru partidul naţional român. Aci trebue sĕ observ, că dela exmiterea ordinului amintit nu s'a mai ţinut nicĭ o conferenţă a partidului naţional român şi că adunarea ţinută în Sibiiu nu a fost decât o adunare poporală.

După cetire:

Fasiunile mele sunt corect luate la protocol. *Dr. Raţiu*

După acésta se pronunţă următórea

Sentinţă:

Dr. Ioan Raţiu, advocat, de 67 anĭ, gr. cat., tată a trei copii, acusat pentru călcarea ordinului înaltului minister reg. ung. de interne din 16 Iunie 1894 nr. 321 res. sĕvîrşită prin subscrierea şi publicarea „Manifestului“ din numĕrul 27 al „Tribunei“ dela 16 l. c., dovedind astfel activitatea partidului naţional român resp. a comitetului central esecutiv — se declară de vinovat şi se condamnă pe basa ordinului înaltului minister reg. ung. de interne cu data de 7 Decemvre 1894 nr. 1488 res. la solvirea amendei de 100 fl. în favorul scopurilor indicate in art. de lege XXVII. ex. 1892, la 10 dile arest pe lângă susţinerea proprie, precum şi la suportarea eventualelor spese de execuţiune. Este obligat tot-odată a solvì amenda în banĭ în decurs de 15 dile dela ajungerea la valóre de drept a acestei sentinţe, aplicându-se altcum execuţiunea, — care amendă însĕ în lipsă de venit póte fi schimbată în alte 10 dile arest. In acelaşĭ timp este silit a-şĭ face pedépsa în temniţă, la ceea ce în cas de nesupunere va fi constrîns prin forţă.

In contra acestei sentinţe se póte recura în timp de 3 dile.

Motive.

Starea subiectivă şi obiectivă a faptului este confirmată prin faptul subscrierii şi a publicării manifestului, prin conţinutul aceluia, prin fasiunea protocolară a acusatului, ér obiecţiunile acusatului, că numai activitatea partidului naţional român este oprită, nu însĕ şi a comitetului central esecutiv, nu pot fi luate în considerare, din motiv că partidul şi comitetul formézĕ un ce nedespărţit şi prin sistarea partidului se vede de sine sistată resp. oprită şi activitatea comitetului esecutiv (eingestelt, beziehungsweise verboten erscheint).

Ca împregiurare agravantă a trebuit sĕ se considere faptul, că publicarea manifestului a fost iniţiată şi pricinuită de însuşĭ acusatul, care apoi însuşĭ a trimis proiectul manifestului, în calitate de chiar president al comitetului naţional, spre subscriere şi celorlalţĭ membri graţiaţĭ ai acestui comitet.

d. u. s. *Simonis* m. p., căpitan de poliţie.

Faţă de cuprinsul acestei sentinţe publicate mĕ declar de nemulţămit şi anunţ recursul meu în contra aceleia. *Dr. Raţiu.*

„Teatrul scandalelor europene“.

O generală nemulţămire domnesce de sus până jos în societatea mai de Dómne-ajută a compatrioţilor noştri maghiarĭ, vĕdênd scandalele ce se petrec între „aleşii“ naţiunei şi cetind despre corupţiunile şi înşelătoriile, ce ies mereu la ivélă tocmai acum când ei sĕ pregătesc a jubila năvălirea lor în acéstă ţéră.

De câte-va dile diarele unguresci din Budapesta sunt pline de scirĭ de sensaţiă asupra unei afacerĭ de duel şi a unei înşelătorii, sĕvêrşită de un anumit Daniel Iozsef, rudeniă cu actualul ministru de comerciu cu ocasiunea unui joc de cărţĭ. Despre acésta, raportăm la alt loc al numĕrului nostru de adĭ.

Se vedem însĕ, ce dice pressa unguréscă.

„*Alkotmány*“ scrie între altele: „De dile întregĭ *Ungaria este teatrul scandalelor europene.* Tóte au legătură cu sistemul de guvernare. Intrégă lumea vorbesce despre Ungaria, unde *panamele* fac reclamă mileniului. Numai în cele 24 óre din urmă trei astfel de incidente dau nutremênt iubitorilor de sensaţii... Astfel serbéză *liberala* Ungariă luna lui Martie“...

„*Budapesti Hirlap*“ scrie: „*Prin noroiu şi murdăria înotăm* către măréţa nóstră serbare. Óre naţiunea, care sĕrbătoresce, rĕmâné-va curată de ele?... In Ungaria omul îşĭ apără adĭ onórea şi posiţiunea socială *cu pistolul.* Intocmai ca pe timpul dreptului pumnului, *nu e consult* (în Ungaria) *a umbla nicĭ chiar pe stradă fără armă*, cel mai puţin însĕ *în parlament*, orĭ în casină. Nicĭ-odată omul nu póte sci, când ajunge sĕ stea înaintea ţévei pistolului“...

SCIRILE DILEI.

— 5 (17) Martie.

Congregaţiunea comitatului Hunedóra. In 24 Martie a. c. va fi érăşĭ o adunare generală ordinară a representanţei comitatului Hunedóra. 49 de obiecte sunt puse la ordinea dilei. După cum ni-se comunică, între aceste obiecte este cu deosebire unul, care desigur va da nascere la viue discuţiunĭ. Nemeşii Ungurĭ hunedorenĭ vreu adecă sĕ pună la cale o pregătire deosebită pentru o *şedinţă festivă* a congregaţiei comitatense din incidentul *mileniului*. Afară de acésta între obiectele, ce au sĕ fiă desbătute, sunt mai multe ordinaţiunĭ ministeriale de mare importanţă, socotelile de pe anul 1895 şi budgetul pe anul 1896, apoi mai vine şi votarea asupra unui *imprumut* de 100,000 fl. pentru ridicarea unui pod de fier peste Mureş; petiţiunĭ ale foştilor grănţerĭ pentru *pădurĭ şi rĕscumpĕrarea regaliclor*. Memebrii românĭ ai congregaţiei sĕ fiă decĭ pe pază la postul lor, şi sĕ apere bine pregătiţĭ şi solidarĭ la viitórea congregaţiă interesele mult încercatului popor hunedorean.

—o—

Academia Română ca premiantă. „*Tribuna*“ de adĭ, sub titlul „Videant Consules“, spune că Eugen Brote are depusă la Academia Română din Bucurescĭ spre premiare o carte întitulată „Cestiunea română din Ungaria şi Transilvania“, şi adauge, că din locurĭ mai înalte se fac marĭ stăruinţe pe lângă academicianĭ pentru a-se asigura premiul acestei scrierĭ. Arată apoi numitul diar, că scirea amintită are câteva însuşirĭ bune: partea statistică, óre care concisiune de stil etc. Ea însĕ nu conţine nimic original, în scurt este o compilaţiă; ba autorul pe unele locurĭ alunecă în polemică tendenţiósă şi e de un subiectivism prea bătător la ochĭ. Afară de acésta parte cea mai mare anexele sunt acte şi documente dintre carĭ mai tóte au fost deja publicate. Dér chiar sĕ n'aibă acéstă carte nicĭ un defect — dice „Tribuna“ — întrebarea este: se cuvine óre, se póte óre, ca Academia Română sĕ premieze opera „diplomatului“ din Rĕşinarĭ? Nu! De o miie de orĭ nu! rĕspunde „Tribuna“. Academia Română nu póte sĕ premieze opera unui asemenea om, căcĭ décă ar premia pe Brote, nu vede pentru-ce n'ar premia pe şi Moldovân Gergely.

—o—

Papa şi încoronarea din Moscva. Din Viena se comunică, că Papa va fi representat la încoronarea din Moscva prin nunciul *Agliardi*, renunţând la intenţia primă de-a trimite un cardinal, ca representant; acésta din causa trecerei lui Boris la religia ortodoxă.

—o—

Ministrul Fejérváry în Viena. Oficiósa „M. E.“ spune, că ministrul de honvedĭ br. Fejérváry va merge sĕptĕmâna acésta la Viena, ca sĕ raporteze monarchului despre incidentul cu Kasics.

—o—

Procesele de despărţire. Cetim în „Fóia diecesană“. In procesul de despărţire îndreptat din partea Românilor din *Ciacova* contra coreligionarilor lor Sêrbĭ tot de acolo, a adus sentinţă finală Curia din Budapesta, împărţind averea comună bisericéscă astfel: biserica în preţ de 13.400 fl., o casă mare în valóre de 20.173 fl., odăjdiile sfinte aflate în interiorul bisericei apoi mai multe intravilane, pămênturĭ bisericescĭ şi cimiterul, le primesc Sêrbii în natură, sunt datori însĕ sĕ plătéscă Românilor jumĕtate din valórea staverită, în cincĭ anĭ de dile, în câte cincĭ rate egale. Românii primesc apoi în natură altă casă în valóre de 7000 fl., şi nisce pămênturĭ, sunt însĕ asemenea datorĭ sĕ rebonifice Sêrbilor jumĕtate din valórea lor tot în restimp de cincĭ anĭ. Edificiul şcolar, în care au loc ambele şcóle confesionale, cea română şi sêrbă, apoi sesiunile parochiale vor forma şi mai departe proprietatea comună în proporţiunĭ egale. Ce privesce pretensiunile şi banii gata ai bisericei, cum şi eventuale sarcine, cu carĭ ar fi îngreunată averea, actele procesului nu au fost pe deplin instruite; în acéstă direcţiune decĭ Curia nu s'a putut pronunţa, ci a ordinat pertractare supletoriă, carea se va ţiné la tribunalul regesc din Budapesta. Tot în înţelesul acesta a adus Curia sentinţa şi în procesul de despărţire din Margita-mare, unde Românilor li-s'a făcut parte jumĕtate din întréga avere bisericéscă.

—o—

Corone eterne. Dómna Susana *Laszló* cu ocasiunea parastasului şi pomenirei din 3 (15) Martie a. c., a scumpului sĕu soţ George *Laszló* president de Tribunal a remis subsemnatului Comitet parochial în locul unei corόne peritóre pe mormênt, *dece florinĭ* v. a., drept corónă neperitóre, contribuţiune la fondul pentru şcolarii românĭ sĕracĭ, înfiinţat în memoria iubiţilor rĕposaţĭ. Sĕ chitézĕ acéstă sumă în acest mod şi se arată, că s'a adaus la numitul fond. *Braşov*, 4 (16) Martie 1896. *Comitetul parochial român gr. or. din cetatea Braşovului.*

—o—

Imulţirea salarului la armată. Diarul „*Neues Wiener Tagblatt*“ aduce o scire, ce dice, că a primit'o din isvor vrednic de credut, despre îmulţirea salarului oficerilor dela armata comună. Salariele se vor înmulţi în modul următor: Sublocotenenţilor li se vor urca plata dela 600 fl. la 720 fl. anual; Locotenenţilor dela 720, la 900 fl.; Căpitanilor cl. II dela 900, la 1200 fl.; Căpitanilor cl. I dela 1200, la 1600 fl. Acei căpitanĭ, carĭ servesc mai mult ca dece anĭ la miliţiă, în loc de 1320 fl. vor căpăta 1800 fl. Majorilor li se vor urca plata dela 1680 la 2600 fl., Sub-colonelii se vor împărţi în două clase, cei de clasa I vor căpĕta o plată de 3000 fl., ér cei de classa a II 2600 fl. Colonelilor dela 3000 fl. li se vor urca plata la 3600 fl. anual. Salariul generalilor va rĕmâné tot ca până acum. Adaosul la salariul de serviciu însĕ, de care până acum se împărtăşeau numai comandanţi de corp, pe viitor se va da şi oficerilor de stat major şi generalilor împărţiţĭ la trupe şi anume: Comandanţii de corp vor căpĕta un adaos la salar de 4800 fl.; Comandanţii de divisie 1600 fl.; Co-

mandanţii de brigadă 1200 fl.; Colonelii 800 fl. şi comandanţii bataliónelor de sine stătătóre 480 fl.

—o—

Censură de advocat. Ni se scrie, că d-l Dr. *Stefan Morariu* a depus dilele acestea cu succes censura de advocat în M.-Oşorheiu, obţinênd diploma advocaţială. — Felicitările nóstre!

—o—

Visite demonstrative. Din Budapesta 'i se telegrafiéză lui „Kolozsvár“, că mai mulţi membri ai elitei maghiare de-acolo au făcut, împreună cu nevestele lor, visite dómnei Banffy, voind prin acésta să-'i dea o *satisfacţiă* pentru faimele rĕspândite în public faţă de ea. Se dice tot-odată în amintita telegramă, că în numĕróse locurĭ damele maghiare se pregătesc a da satisfacţiune soţiei lui Banffy. — Cam slăbuţă mângâiere pentru Banffy, décă lucrurile au ajuns până la atâta. In telegramă nu se amintesce pe nume nicĭ unul dintre acei membri ai „elitei“ maghiare, carĭ au făcut visite d-nei Banffy. Nu se póte sci decĭ, décă au fost printre aceştia şi conţĭ şi baronĭ *veritabilĭ*, orĭ că au fost numai de cei *fabricaţĭ* de Banffy, orĭ póte că n'au fost nicĭ de aceştia.

—o—

Direcţia generală a telegrafelor şi poştelor din România a depus la ministerul de interne un proiect de lege pentru modificarea următórelor articole din legea de exploatare a telegrafului şi poştelor: *a)* Reducerea taxei diarelor la o centimă de număr, ér când sunt mai multe numere într'un pachet, taxarea să se facă cu 1 jum. centimă de fiă-care 50 grame, în loc de 3 centime, precum se taxéză adĭ; *b)* Scrisorile nefrancate adresate soldaţilor şi gradelor inferióre nu vor mai fi supuse la o supra taxă; *c)* Taxa probelor de cereale trimise prin poştă şi prevĕdută în lege pentru greutatea de 350 grame, să fiă aceeaşĭ şi pentru probele în greutate de 1 kilogram.

—o—

Industria zacharină în România. Cetim în „Curierul Financiar“ din Bucurescĭ: Se scie, că o bună parte din solul României se pretéză perfect de bine la cultura sfeclei pentru fabricaţiunea zahărului; se mai scie de asemenea, că fabrica de zahăr dela Săscut a fraţilor Elias merge destul de bine, dér că pentru a satisface întréga consumaţiune a ţĕrii, mai e nevoe de crearea şi a altor fabricĭ în diverse regiunĭ ale ţĕrii; se mai scie în fine, că, de când cu scăderea preţurilor cerealelor, înfiinţarea de industrii seriόse în legătură cu solul nostru, se impune, ca un ce indispensabil, atât pentru a deschide nouĕ resurse agriculturii, cât şi pentru a face sĕ rĕmâe în ţéră aurul, ce suntem siliţĭ a trimite streinătăţii pentru produsele ce se importéză la noi. Tóte acestea fiind bine cunoscute şi de public şi de ómenii noştri de stat, aflăm că d. Ministru Palladi a luat în mână afacerea, şi că în acest moment se ocupă a studia în deamĕnunt cestiunea, pentru a puté presenta Camerilor un proect de lege pentru industria zaharină în România. Acéstă industriă ne fiind în destul de protegiată de legea pentru favorisarea industriei naţionale, proiectul d-lui Ministru Palladi vine la timp să aşedé industria zaharină în România pe base solide astfel ca să se pótă serios întemeia şi prospera în folosul agriculturei nóstre şi al prosperităţei nóstre economice şi financiare.

Incă un scandal.

In tótă pressa ungurésca d n ţéră şi în tóte cercurile alese ale societăţii ungurescĭ formézĕ de câte-va dile viu obiect de discusiune un scandal pe cât de ruşinos, pe atât de sensaţional, ce s'a petrecut între jucătorii de cărţĭ dela aşa disa casină regnicolară din Budapesta.

Vorba e aicĭ despre membrul unuia dintre cele mai distinse şi mai bogate familii ungurescĭ, despre *Dániel* Jozsef, care are un frate fişpan, alt frate deputat dietal şi este tot-odată nepot al ministrului unguresc de comerciu.

Acest nepot al ministrului este un cartofor pasionat şi a început încă de mult sĕ atragă atenţiunea celor din jur prin faptul, că el regulat câştiga, pe când ceilalţĭ, carĭ jucau cu el, pierdeau sume marĭ. Se şoptea, că el face înşelătorii. Anume la jocul aşa numit *„douĕ-decĭ şi unul“* el începea sĕ jóce în tot-déuna atuncĭ, când vre-unul dintre tovarĕşii de joc avea sĕ „retereze“ cu o „bancă“ mare. El deodată se arunca atuncĭ la joc şi cerea carte pe „banca“ întrégă, ceea ce avea drept sĕ facă, décă putea pune pe masă o sumă de acelaşĭ preţ, ca cea din bancă. Fiind-că câştiga, tovarăşii sĕi se iritau şi riscau sume şi mai marĭ pentru de-a se despăgubi, ér când banca devenia mare, Daniel din nou striga un *„hop“* şi banca era a lui. Juca la sigur omul, deóre-ce în ascuns aşeda cărţile de joc ast-fel, ca sĕ câştige.

Aşa se bănuia în societatea cartoforilor, dintre carĭ se înţeleseseră câţĭ-va sĕ-l urmărĕscă. Ocasiune la asta li-s'a şi dat încă în séra următóre. Jucau *„21“* baronul Majthényi Béla, Rudnyánszky László, Balász Barna, Dr. Koszta Emil şi Justh Béla. Banca începea de obiceiŭ cu 25—50 fl. Când Daniel Jozsef a intrat în joc, Justh Béla se pregătea sĕ retereze cu banca, care se suise la 780 fl. Daniel însĕ, care înainte fusese timp mai îndelungat afară, strigă de-odată: Iau banca! şi cu o mână scóse din busunar o hârtiă de 1000 fl., ér cu cealaltă mână luă de pe altă masă o părechiă de cărţĭ, le puse pe masă înaintea sa şi le ridică, în acelaşĭ timp se făcŭ că întrebă: cât este banca? De-odată cu acéstă întrebare însĕ puse cărţile jos, dér fără a-le mesteca. Urmă jocul: baronul Meszlényi, fiind-că primi o carte bună, cerŭ 120 fl., dér îi pierdŭ. Ceilalţĭ de-asemenea pierdură, ér Dániel câştigă banca.

Atuncĭ toţĭ cei dela masă se ridicară, ér Daniel, perplex, rĕmase singur la masă.

Cei patru tovarĕşĭ ai sĕi îi trimiseră după aceea o epistolă, în care-l provocară, ca în timp de 24 óre sĕ se retragă atât dela „Országos Kaszino“, cât şi dela „Parkklub“, căcĭ altfel înşelătoria comisă de el o vor aduce înaintea comitetului casinei. La asta Daniel rĕspunse prin aceea, că pe toţĭ patru îi provocă la duel.

Martorii ambelor părţĭ se învoiră, ca afacerea sĕ se aducă înaintea unui juriu de onóre, ceea-ce s'a şi făcut.

Juriul, presidat de contele Eszterházy Mihály, a anunţat în casină sentinţa, după care *„darea, orĭ primirea unei satisfacţiunĭ în casul de faţă nu póte avé loc“*. Acésta era pentru Daniel o sentinţă de mórte. Toţĭ cei din casină se depărtară deprimaţĭ şi curênd după aceea se vorbia în întreg oraşul, că Daniel e perdut.

Lui Daniel 'i-s'a comunicat sentinţa prin Papp Géza, unul dintre secundanţii sĕi. „Jozsi“, îi dise el, „pe tine te-au descualificat“.

— „Ce sĕ fac acum?“ întrebă Daniel.

— *„Impuşcă-te!“* fù rĕspunsul.

Atuncĭ Daniel, despre care se dice că a lăcrimat, eşĭ şi se suĭ în trăsură dicênd: „Mĭ voiŭ sci face datoria“.

Curênd după asta, Papp Géza făcŭ o visită lui Daniel, pe care îl află la masă *scriindu-şĭ testamentul*. Intr'o odaiă învecinată zăcea bolnavă mamă-sa, pe care soiręa despre cele întêmplate cu fiul sĕu o rĕsturnă la pat. Deputatul Dániel Pál, un frate al lui Joszef, se bolnăvi de asemenea, încât medicii steteau tot lângă el. Celalalt frate al lui, adecă fişpanul, căpĕtă sgârcĭ, de carĭ sufere şi acum.

Membrii familiei l'au împresurat de tóte părţile şi nu l'au mai lăsat dintre ei, de temere, ca nu cum-va sĕ se sinucidă.

Acésta s'a întêmplat Sâmbăta trecută. Ce va mai fi, se va vedé.

Intre deputaţĭ se vorbesce, că trebue sĕ se aducă o lege, prin care *sĕ se reguleze patima cartoforiei, sĕ se moralisece cluburile şi cafenelele*, şi tot-odată sĕ se restringă între anumite marginĭ dreptul juriilor de onóre întru aducerea „sentinţelor de mórte“.

Convocare.

Adunarea generală pe 1895 a Reuniunei române de gimnastică şi cântărĭ nu s'a putut ţinea la 3 (15) Martie a. c. din lipsa de membri în numĕrul recerut de statute. De aceea se convócă de nou pe *Dumineca în 10 (22) Martie a. c. la 10 óre a. m.*, în sala de desemn a şcólelor române cu acel adaus, că cu acéstă ocasiune — în înţelesul statutelor — adunarea va lua concluse cu atâţĭ membri câţĭ vor fi presenţĭ.

Decĭ Vĕ rugăm să luaţĭ parte în numĕr cât mai mare.

Braşov, în 5 Martie 1896.

G. Chelariu, preşedinte. *I. Murăroiu*, secretar.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Lipova, 1 (13) Martie 1896.

Cu ocasiunea petrecerei de dans, arangiată de damele române din Lipova în favorul copiilor sĕracĭ dela şcólele române din loc, ţinută în 7 (19) Ianuarie c., au binevoit a contribui cu oferte şi suprasolvirĭ următorii P. T. D-nĭ şi D-ne:

Vasilie Beleşiu protopop 6 fl. 73 cr., Moisescu M. (Bucurescĭ) 5 fl. 5 cr., I. P. S. D-n Dezsevffy Sandor episcop rom. cat. (Timişóra), Il. D-nĭ Zeno Mocioni, Iosif Gall, câte 5 fl., Dómna Seala, David, Iacabfi, Ioan Suciu (Comloş), Dr. Suciu (Arad), Gustav Vanay not. public, Voicu Hamsea, Ioan Crişan (Căpruţa), I. Buji (Zam) câte 3 fl., Ioan Maximilian (Stupinĭ), Toma Găletar (Cella), Nic. Garoiu (Zĕrneştĭ), Eliă Trăilă (Timişóra), Dr. Bradean (Bozoviciu), Fogorassi Balint preot ev., Iacob de Raţiu, V. Debelean, fam. Scheffer, Gavr. Bene, Hodagiu, Ioan Beleşiu, (Odvoş), I. Lucaciu, I. Herbai (Arad), Livius Tămăsdan (Arad), Iulia Dojee, Schvarz Aumin, Franz Hagelman, Căpitan Goruneanu (Bucurescĭ) câte 2 fl., Ios. Suciu, Dr. Liv. Marcu, Ioan Maximilian jun., Sim. Dragoi (Valeamare), Dragancea (Cill), I. Becichiereanu, I. Marcovicĭ, Roman înv. (Radna), D-na Giuchicĭ, Miletie Suciu (Sistarovaţ), Dr. Lazar Gebeleziu, fam. Serb, Elena Perin, Corn. Iorgoviciu, fam. Marienescu, I. Plavoşiu, Teod. Cosma, Costi Antonovicĭ, N. Grünzveig, Romul Nestor (Arad), Baroti protopretore, fam. Popovicĭ, Dr. Popescu, G. Saviciu (Nendorf), I. Fogaraşi, Hermina Deuts, (Sistarovet), Titu Vuculescu, câte 1 fl., Kriring K., A. Maleşiu, fam. Micula, Konirves Ist. A. Micu (Dorgoş) câte 50 cr.

Peste tot s'au încassat 241 fl. 78 cr. Spesse: 75 fl. 46 cr., rĕmâne *venit curat 166 fl. 32 cr.*

Ne ţinem de-o datorinţă prea plăcută a esprima şi pe calea acésta, tuturor acestor binefăcĕtorĭ mulţămita cea mai sinceră şi căldurósă.

Tot-odată rugăm şi pe acei P. T. D-nĭ, carĭ au luat rolul de arangierĭ la acéstă petrecere, sĕ priméscă mulţămită cordială pentru succesul dat.

Pentru comitet:

Ecaterina Scalla, presidentă. **Elena V. Hamsea**, casieră.

SCIRĬ ULTIME.

Bucurescĭ, 16 Martie. Alaltăerĭ séra cei doi eterĭ şcolarĭ, Dr. Christovicĭ şi Filip Apostolescu, au plecat de aicĭ acasă în Macedonia. Cu tóte mĕsurile luate de poliţiă, ca sĕ nu se adune lume multă, erau întrunite la gară sute de persóne, între carĭ mulţĭ deputaţĭ şi senatorĭ. La plecare publicul a isbucnit în strigăte: „Trăéscă Macedonia! Trăéscă România! Trăéscă pressa!“

Bucurescĭ, 16 Martie. D. N. *Fleva* a interpelat adĭ la Cameră pe miniştrii de interne şi instrucţie asupra situaţiunei şcólelor române din Macedonia. D. N. *Ceaur-Aslan* s'a asociat la acéstă interpelare.

DIVERSE.

„Motiv de divorţ“. In oraşul Cincinat s'a ţinut la 14 Februarie pertractarea finală într'un proces de divorţ fórte caracteristic ce a fost contra soţiei lui *Sheridan*, — o damă inteligentă, care a depus doctoratul în medicină şi esercitéză acéstă profesiune. D-l Sheridan s'a căsătorit la 1892. In anii următorĭ soţia lui Sheridan s'a bolnăvit, s'a dus acasă la masă-sa în Indiana şi aci a născut un copil. După-ce a născut, n'a voit nicĭ de cum sĕ se reîntórcă la soţul ei, şi în fine îi scrise acestuia o epistolă, în care dice, că ea ca doctor de medicină, numai pentru acea l'a luat pe el de bărbat, ca sĕ cunóscă prin esperienţa propriă bucuriile mamei, deóre-ce presupunea, că acéstă esperienţă îi va ajuta în chiămarea ei de medic. După ce şi-a ajuns scopul, nu mai voesce sĕ scie de soţul sĕu. In urma acésta d-l Sheridan s'a vĕdut silit a intenta proces de divorţ contra soţiei sale.

Originea „bacşişului“. Moda de a se da bacşiş se derivă din epoca vechiă clasică. Romanii ţineau *Saturnaliile* în tot anul prin 17 şi 23 Decemvre, cu care ocasiune îşĭ făceau darurĭ marĭ unul altuia. Cu privilegiul acesta şi servitorii căpĕtau póme, colacĭ şi cu deosebire vin. Acéstă cinste, ce se dădea servitorilor mai târdiu s'a schimbat în banĭ; astfel şi-a luat începutul obiceiul de a se da bacşiş, care astădĭ e o adevĕrată *dare grea*.

Mănuşile astădĭ şi óre-când-va. Astădĭ „bontonul“ dice, că la orĭ-ce ocasiunĭ trebue omul sĕ se presente în mănuşĭ. Inainte de asta erau ómenii mai scrupuloşĭ în purtarea mănuşilor. In Veneţia prin suta a XV singur numai nobililor le erau permis a purta mănuşĭ, ér décă aflau pe altcineva cu mănuşĭ, acela nu scăpa de pedépsă. Pe timpul lui Ludovic XIV numai la călărit şi la vânătóre era iertat sĕ se pórte mănuşĭ. Garda imperială pedestră se pedepsea cu închisóre de cetate, décă purta mănuşĭ. In Anglia s'a întrodus mai întâiŭ mănuşile pe timpul reginei Elisabeta; acésta avênd mânĭ urîte, nicĭ când nu-şĭ desbrăca mănuşile, mai târdiu s'a întrodus numai la curte, apoi şi la ómenii din provincie.

Tînĕrul Baratieri în Meran. Diarul din Meran: *„Burggräffler“* dă următórele date interesante despre neferîcitul comandant al trupelor italiene din ostul Africei: *Barater Oreste* (acesta e numele lui cel adevĕrat) s'a născut la 1841 în Arco, lângă Codino, în Tirolul de sud; studiile şi le-a făcut la gimnasiul din Triest, şi mai târdiu absolvă şcólile medii din Meran, de unde, ca student de-a VII clasă l'a eliminat la 1859 pentru purtare necuviinciósă în biserică. Tatăl generalului, care e din Lajen şi se numia Walther von der Vogelweide, numele lui cel original a fost Brader, care mai întâiu îl schimbă în Barater şi mai târdiu în Baratieri. Sora cea mai mare a generalului Baratieri de present e călugăriţă în Monza, în urma catastrofei, ce a suferit'o trupele italiene sub comanda fratelui ei, zace greu bolnavă. Sora cea mai tînĕră a lui Baratieri trăesce în Arco, acésta a primit din Africa o ladă plină cu mai multe lucrurĭ luate dela Abisinienĭ ca semn de învingere, tocmai în diua când primi o telegramă despre catastrofa dela Adua.

Literatură.

In editura librăriei Nicolae I. Ciurcu din Braşov a apărut: **Istoria Patrieĭ**, în legătură cu evenimentele epocale din istoria universală, pentru şcólele poporale române, de Vasilie Goldiş, profesor. Un esemplar 25 cr.

*

Povestirĭ de *Petra-Petrescu* à 80 cr. francate. De vêndare la administraţia nóstră.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Martie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.49
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.53	Vênd.	9.57
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	1.27½	Vênd.	1.28
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	59 05
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	10.90
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.15
Renta de coróne ung. 4%	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.50
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.—
Imprum. ung. cu premii	161.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	145.—
Renta de hârtie austr.	100 95
Renta de argint austr.	100.95
Renta de aur austr.	122.45
Losurĭ din 860	148.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	993.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	415.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	377.75
Napoleondorĭ	9.57
Mărcĭ imperiale germane	58.97½
London vista	120.70
Paris vista	43.87½
Rente de coróne austr. 4%	101.30
Note italiene	43.70

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans“.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe șese lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe șese lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe șese lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe șese lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“